

Praktiska Sverige AB

Beslut för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram

efter bastillsyn i Praktiska Gymnasiet Borås
belägen i Borås kommun

Tillsyn i Praktiska Gymnasiet Borås

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Praktiska Sverige AB (556257-5786) under våren 2015. Praktiska Gymnasiet Borås besöktes av Skolinspektionen den 21 och 22 januari 2015. Vid besöken genomfördes intervjuer med elever i samtliga årskurser, pedagogisk personal, elevhälsa samt skolans rektor.

Måluppfyllelse och resultat

Genomsnittlig betygspoäng över tid¹:

2010	2011	2012	2013	2014
				Elever med examen eller studiebevis/examensbevis
12,0	11,6	11,5	11,8	11,8/12,1

Andel elever med gymnasieexamen från nationella program är 82,9 procent för läsåret 2013/14.

Andel elever med lägst betyget godkänd i samtliga ämnen är:

2011	2012	2013
--	61,7 %	52,6 %

De gymnasiegemensamma ämnena med lägst respektive högst andel elever med lägst betyget godkänt var under läsåret 2013/14 idrott och hälsa med 73,2 procent och religion med 97,6 procent. För ämnet idrott och hälsa har detta värde sjunkit jämfört med läsåret 2011/12 då motsvarande värde var 95 procent.

Andel elever som slutfört utbildningen inom fyra år:

2012	2013	2014
83,3 %	75,7 %	77,8 %

¹ Innehåll i tabeller hämtat från Skolverkets databas SIRIS

I den enkätundersökning Skolinspektionen genomförde hösten 2014 erhöll området trygghet i elevenkäten indexvärdet 8,8 på en tiogradig skala, vilket innebär att eleverna i stor utsträckning upplever trygghet. I samma enkät är motsvarande värde för studiero 6,4.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist	
2. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist	
3. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist	
4. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande vid vite	2015-08-31

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Sammanfattande bedömning

Inom ramen för tillsynen har Skolinspektionen granskat områden som enligt tidigare tillsynsbeslut (dnr. 44-2012:1147) befunnits bristfälliga. Inom dessa områden har huvudmannen för Praktiska Gymnasiet Borås vidtagit åtgärder. Därmed kan Skolinspektionen konstatera att författningarnas krav uppfyllts när det gäller områdena "Undervisning och lärande", "Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling" samt "Styrning och utveckling av verksamheten".

Tillsynen visar dock att åtgärderna inte varit tillräckliga för att motsvara författningarnas krav när det gäller arbetet med särskilt stöd. Ansvariga på skolan behöver utreda elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar

sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller i de fall det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga, eller om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande med vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Praktiska Sverige AB att vid vite av 500 000 kr senast den 15 september 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Om Praktiska Sverige AB inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömmande av vitet.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser också samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL). Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehundledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Praktiska Sverige AB inte lever upp till författningarnas krav avseende följande:

- Ansvariga på skolan utreder inte elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Så sker inte heller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga, eller om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas på annat sätt.

- Ansvariga på skolan ska skyndsamt utreda elevens behov av särskilt stöd, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga, eller om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att om det framkommer att om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Enligt motivuttalanden är det inte möjligt att ange någon tidsgräns för hur länge stöd bör ges i form av extra anpassningar innan en anmälan till rektorn ska göras. Tidpunkten får avgöras i varje enskilt fall. Om en elev efter en tids stöd fortfarande inte når de kunskapskrav som minst ska uppnås är det viktigt att stödinsatserna intensifieras och anpassas ytterligare utifrån elevens behov. (prop. 2013/14:160 s.24) En omständighet som medför att utredningar ska göras utan att föregås av extra anpassningar är att elever på grund av hög frånvaro

Beslut

2015-05-07

6 (13)

Dnr 44-2014:8345

riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och det inte är möjligt att ge eleven stöd i form av extra anpassningar på skolan på grund av frånvaron.

I beslut den 27 juni 2013 (dnr. 44-2012:1147) förelade Skolinspektionen huvudmannen att vidta åtgärder i syfte att uppfylla författningarnas krav när det gäller arbetet med särskilt stöd. Brister förelåg när det gällde anmälan till rektorn om det uppmärksammats att en elev inte skulle komma att uppnå de kunskapskrav som minst skulle uppnås eller att eleven hade andra svårigheter i skolsituationen. Åtgärdsprogram utarbetades inte alls eller var bristfälligt utformade. Eleverna gavs inte det särskilda stöd de behövde.

I en redogörelse från huvudmannen som inkom den 5 november 2013 anfördes att rutiner hade utformats som skulle garantera att rektorn uppmärksammades på de elever som riskerade att inte nå kunskapskraven, att åtgärdsprogram skulle utarbetas av specialpedagogen och att åtgärdsprogrammen skulle uppfylla författningarnas krav. Ett pedagogiskt utvecklingsarbete med handledning kring elever med särskilda behov hade påbörjats, i syfte att stärka och fördjupa samtliga pedagogers kompetens inom detta område.

Genom beslut den 14 november 2014 avslutade Skolinspektionen det tidigare tillsynsärendet (dnr. 44-2012:1147). I beslutet angavs att Skolinspektionen i samband med kommande regelbunden tillsyn avsåg att granska de områden som tidigare befunnits bristfälliga, eftersom det krävdes förnyat besök för att kunna avgöra om åtgärderna varit tillräckliga för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har inom ramen för denna regelbundna tillsyn inhämtat följande utredning.

Av skolans statistik framgår att mellan 20 – 40 procent av eleverna på vissa program fått kursbetyget F under läsåret 2013/14.

Av intervjuer med rektorn, lärare och personal inom elevhälsan framkommer att skolan under läsåret 2014/15 inte gjort några utredningar av elevers behov av särskilt stöd eller upprättat något åtgärdsprogram.

Det framgår vidare av intervjuerna med rektorn, lärare och personal inom elevhälsan att ett antal elever riskerar att inte nå målen, trots de extra anpassningar som gjorts och görs i den ordinarie undervisningen. Flera lärare säger sig vara övertygade om att det mot slutet av vårterminen och efter kommande mitterminskonferens finns anledning att i ett antal ärenden göra utredningar och upprätta åtgärdsprogram: "När läsåret är slut garanterar vi att det kommer att finnas åtgärdsprogram." Detta med anledning av att de har

Beslut

2015-05-07

7 (13)

Dnr 44-2014:8345

ganska många elever som ligger i riskzonen för att få betyget F, i synnerhet i matematikkurserna. Rektorn gör samma bedömning, och uppger att man stannar upp inför mitterminskonferensen. Om något kommer upp där då blir det förmodligen utredning och åtgärdsprogram. Lärarna uppger också att många elever haft tidigare svårigheter i grundskolan. I samma intervjuer framkommer att dessa elevers eventuella behov av särskilt stöd inte utretts.

Vidare framgår av intervjuerna med rektorn, lärare och personal inom elevhälsan att det finns elever som på grund av hög frånvaro riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, och inte kan bli föremål för extra anpassningar på grund av sin frånvaro. Deras eventuella behov av särskilt stöd har inte utretts. Lärarna uppger att de arbetar mycket med extra anpassningar i undervisningen. Sådana har för vissa elever pågått under hela höstterminen och fortfarande under vårterminen. Ofta är anpassningarna framgångsrika, menar lärarna, förutsatt att eleverna kommer till skolan.

Rektorn anser vidare att om elevers frånvaro beror på saker som inte har med skolan att göra så är åtgärdsprogram inte lösningen, och att det inte finns några fall där frånvaron beror på situationen i skolan.

I intervjuerna med elever, rektorn och lärare framkommer att det på skolan också finns elever som uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation vars behov av särskilt stöd inte har utretts. Av intervjun med elevhälsan framgår att skolans personal har omfattande kontakter med elever, elevers vårdnadshavare och med andra instanser såsom kommunens drogforebyggande enhet, socialtjänsten och polisen, i syfte att på olika sätt stödja ett antal elever i deras sociala situation. Inte heller i sådana fall har utredning inletts.

Tillsynen visar således att det vid Praktiska Gymnasiet Borås finns elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att de under lång tid getts stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Dessa elevers eventuella behov av särskilt stöd har inte utretts. Vidare visar tillsynen att det på skolan även finns elever som på grund av hög frånvaro riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och enligt rektorns och lärares bedömning inte kan ges extra anpassningar på grund av sin frånvaro. Dessa elevers behov av särskilt stöd har inte utretts. Att underlåta eller att avvakta till mitten av vårterminen med att utreda elevers eventuella behov av särskilt stöd och i stället fortsätta anpassa undervisningen, trots att eleverna fortfarande efter en längre tid befaras att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, är inte förenligt med skollagens bestämmelser. Tillsynen visar även att det finns elever som uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation vars behov av särskilt stöd inte heller har utretts. Att underlåta att

utreda behovet av särskilt stöd avseende elever som uppvisar sådana svårigheter är inte heller förenligt med författningarnas krav.

Motivering till föreläggande med vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten eller, i fråga om enskild huvudman, de villkor som gäller för godkännandet eller beslutet om rätt till bidrag. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § skollagen förenas med vite. Skolinspektion ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Som Skolinspektionen redovisat ovan i detta beslut uppfyller Praktiska Gymnasiet Borås inte skollagens krav. Praktiska Sverige AB föreläggs därför att vidta de åtgärder som beskrivits ovan. De brister som beskrivits ovan beträffande särskilt stöd förelåg redan vid Skolinspektionens besök den 22-23 januari 2013. Med hänsyn till att två år förflutit från detta tillfälle, och att det fortfarande föreligger brister när det gäller utredning av elevers behov av särskilt stöd, kan bristerna inte betecknas som varande av tillfällig art. Skolans underlåtenhet att utreda behovet av särskilt stöd kan leda till att elever inte når de kunskapskrav som minst ska uppnås, och försvårar härigenom allvarligt elevers förutsättningar att nå målen för utbildningen. Mot ovanstående bakgrund finner Skolinspektionen skäl att förena föreläggandet med vite.

Övriga bedömningsområden

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärostöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge

eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärstilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektorn ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektorn, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fördjupningsämnen, från lärande som sker på arbetsplats (APL) och undervisning på introduktionsprogram. Förbättringsåtgärder kan exempelvis vara att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektorn fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning

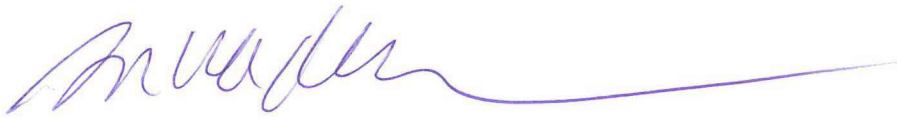
Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa bedömningsområden.

Beslut

2015-05-07
10 (13)

Dnr 44-2014:8345

I ärendets slutliga handläggning har deltagit avdelningschef Björn Persson, rättschef Marie Axelsson, avdelningsjurist Staffan Opitz, enhetschef Maria Kärrman och utredare Viveka Berglund (föredragande).

Ann-Marie Begler
Generaldirektör

Hur man överklagar, se bilaga 3

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Praktiska Gymnasiet Borås

Bilaga 3: Överklagandehänvisning

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvartagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Praktiska Gymnasiet Borås

Huvudman för Praktiska Gymnasiet Borås är Praktiska Sverige AB med organisationsnummer 556257-5786.

Enligt sammanställning som rektorn lämnat inför tillsynen har skolan 113 elever. Av dessa går 22 elever i introduktionsprogram, 20 med programinriktat individuellt val och två i yrkesintroduktion.

Skolan startade läsåret 2007/08. Läsåret 2014/15 bedriver skolan följande utbildningar:

Det nationella bygg- och anläggningsprogrammet, inriktningarna måleri, husbyggnad och anläggning

Det nationella el- och energiprogrammet, inriktning elteknik

Det nationella fordons- och transportprogrammet, inriktningarna personbil och godshantering

Det nationella hantverksprogrammet, inriktning övriga hantverk, utgång låsmed

Det nationella restaurang- och livsmedelsprogrammet inriktningarna kök och servering samt färskvaror, delikatesser och catering

Det nationella industritekniska programmet, inriktning svetsteknik

Det nationella VVS- och fastighetsprogrammet, inriktning fastighet

Introduktionsprogrammet programinriktat individuellt val

Introduktionsprogrammet yrkesintroduktion

Bilaga 3: Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande vid vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 ,Lund.

Beslut

2015-05-07
13 (13)

Dnr 44-2014:8345

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.